

ศึกษาปัจจัยที่มีต่อการเรียนวิชาวิจัย
ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
The Factors Affecting on the Learning the Subject of Research
of Student Mahachularongkorrajvidyalaya University,
Phrae Campus

พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์^๑
PoonSub Kettuwerapong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อการเรียนวิชาวิจัยของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ กลุ่มตัวที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษาและสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษชั้นปีที่ ๓ และ ชั้นปีที่ ๔ ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๒๓ คัดเลือกแบบเจาะจง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Means) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วย คอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยดังนี้

เชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนวิชาวิจัยทั้งห้าด้านอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

เชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยที่มีต่อการเรียนวิชาวิจัยของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ปัจจัย, การเรียน, วิชาวิจัย

^๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

Abstract

The objective this research was to study the factors affecting on the learning the subject of research of student Mahachularongkorrajvidlayala University, Phrae Campus in the branch of Social Study and English Teaching in the third and in the fourth year on academic session 2014. The sampling groups were student about 23 persons by purposive selection. It was the qualitative and quantitative research. The statistics were used percentage, mean, and standard deviation and calculating by computer. It was found that the on the qualitative research, factors supporting on the learning the subject of research in all five aspects were good level. On the quantitative research found that factors affecting on the learning the subject of research of student Mahachularongkorrajvidlayala University, Phrae Campus in overall were at much level.

Keywords: Factors, Learning, Research Subject

บทนำ

การวิจัยเป็นกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจนอย่างมีระบบ โดยมีการทดสอบสมมติฐานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้น ๆ เพื่อนำไปพยากรณ์หรือสังเกตการเปลี่ยนแปลง เมื่อควบคุมสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้คงที่หรือกระบวนการหาความรู้ความจริงใหม่ ที่มีระบบแบบแผนตามหลักวิชา อาศัยหลักเหตุผลที่ รอบคอบ รัดกุม ละเอียดและเชื่อถือได้ และความรู้ความจริงนั้นจะนำไปเป็นหลักการ ทฤษฎี หรือ ข้อปฏิบัติที่ทำให้มนุษย์ได้รับรู้และนำไปใช้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตด้วยความสงบสุขหรือ ป้องกันและหลีกเลี่ยงภัยอันตรายต่าง ๆ ได้เป็นและการเรียนวิชายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนได้ทักษะในด้านคิดวิเคราะห์สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์และมีเหตุผลที่เชื่อถือได้โดยมีผลของการวิจัยรองรับการคิดและวิเคราะห์ การที่จะเรียนวิชาวิจัยให้ประสบผลสำเร็จและเรียนได้อย่างมีความสุขไม่ตึงเครียดจนเกินไป ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมทาง กายภาพของตนเองเป็นเบื้องต้น นอกจากนั้นปัจจัยแวดล้อมก็เป็นองค์ประกอบสำคัญมีอยู่ ๒ ประการ คือ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ที่จะส่งผลต่อผู้เรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของฮาလာไดนา (Haladyana)^๑ ได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อการให้ผู้นเรียนอยากเรียนมี ๒ ด้านคือ องค์ประกอบภายนอกของสถานศึกษาคือ สภาพความพร้อม ตัวผู้เรียน และองค์ประกอบภายในคุณภาพของบุคลากรและบรรยากาศต่างๆ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผู้นเรียนอยากเรียนวิชานั้นๆ จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบภายนอกสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้แต่สำหรับองค์ประกอบภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สามารถที่จะควบคุมได้จากประสบการณ์สอนผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการเรียนวิชาวิจัยมักจะมีสาเหตุมาจากทั้งภายนอก และภายในและตัวแปรสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างแรงจูงใจให้กับผู้นเรียนที่อยากจะเรียนวิชาวิจัยมากขึ้น จากปัจจัยดังกล่าว การที่จะได้ทราบความรู้ลึกซึ้งความคิดเห็น ความพร้อม และทัศนคติที่มีต่อปัจจัยการเรียนวิชาวิจัยตามการรับรู้ของผู้นเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ทราบถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยและนำมาแก้ไขปรับปรุงพัฒนาให้เกิด ประสิทธิภาพในการเรียนมากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวของการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน วิชาวิจัยของนิสิตชั้นปีที่ ๔ สาขาวิชาสังคมศึกษาและสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ในรายวิชา

๔ วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๙)

วิจัย ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ใน ๕ ด้าน คือด้านพฤติกรรมการณ์เรียนของนิสิตด้านพฤติกรรมการณ์สอนของอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาและด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน

เพื่อนำผลของการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาวิจัยของมหาวิทยาลัยต่อไปและบูรณาการในรายวิชารายวิชาวิจัยในชั้นเรียน รายวิชาวิจัยทางการศึกษา รายวิชาวิจัยสังคมศาสตร์และรายวิชาศึกษาศาสตร์สอดคล้องกับการประกันคุณภาพในตัวบ่งชี้ที่ ๒.๖ ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๓ เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาวิจัยของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนวิจัยของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ขอบเขตด้านตัวแปร ในการวิจัย

๑. ตัวแปรต้น ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตบรรพชิตคณะครุศาสตร์ จำนวน ๒๓ รูป โดยแยกเป็นชั้นปีการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน ๑ รูป, ชั้นปีที่ ๔ การสอนภาษาอังกฤษ จำนวน ๓ รูป ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive or Judgments Random Sampling)

๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนวิจัยของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ๕ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรมการณ์เรียนของนิสิต ด้านพฤติกรรมการณ์สอนของอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาและด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณโดยการสังเคราะห์เอกสารรวมถึงการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและแบบสอบถามตามกรอบเนื้อหา ๕ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรมการณ์เรียนของนิสิต ด้านพฤติกรรมการณ์สอนของอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหา และด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาเอกสารหลักสูตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและจากการสัมภาษณ์สังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง พบว่า นิสิตคณะครุศาสตร์จะต้องเรียนรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรครบตลอดหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๘๔ หน่วยกิต^๑ สำหรับรายวิชาวิจัยปรากฏในหลักสูตรที่นิสิตจะต้องเรียนในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป คือ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย รหัส ๐๐๐ ๑๓๘ กลุ่มวิชาเฉพาะเอก คือ วิชาวิจัยในชั้นเรียน วิชาการวิจัยทางสังคมศึกษารหัส ๒๐๓ ๓๑๕ วิชาวิจัยการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รหัส ๒๐๕ ๓๑๖ วิชาการศึกษาอิสระทางสังคมศึกษา รหัส ๒๐๓ ๓๑๖ การศึกษาอิสระทางการสอนภาษาอังกฤษ รหัส ๒๐๕ ๓๑๗ โดยสาระเนื้อหาของกลุ่มวิชาวิจัยมุ่งเน้นให้นิสิตได้ฝึกรูปแบบการคิดอย่างเป็นระบบและเรียนรู้แบบขั้นตอนของการวิจัย การฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางการวิจัย จากประเด็นดังกล่าว พบว่า เนื้อหาและกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ของกลุ่มวิชาวิจัยเป็นเรื่องใหม่สำหรับนิสิตที่จะต้องเรียนจึงพบปัญหาพื้นฐานต่อการเรียนวิจัย ความยากง่าย สูตร สถิติ การวางโครงสร้าง การกำหนดชื่อเรื่องและเขียนโครงร่าง ที่จะต้องพัฒนา จากการสังเกตและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ สอดคล้อง กับกลุ่มพระนิสิตทั้งสองสาขาวิชา กล่าวว่า กลุ่มวิชาวิจัย เป็นวิชาที่ค่อนข้างยากและมาจากฐาน คือ ตัวนิสิตไม่มีพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร วิธีการเชื่อมโยงกระบวนการคิด เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ยังจับประเด็นไม่ถูกทาง ส่วนบริบทของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาวิจัย ไม่ว่าจะ เป็นอาจารย์ เนื้อหา และปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนมีความพร้อมและเพียงพอ สิ่งที่จะพัฒนาการเรียนวิชาวิจัยให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและต่อยอดในระดับที่สูงขึ้น

๖ วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๙)

ไป คือ เทคนิคการสอนกลุ่มอาจารย์ที่บรรยายจะต้องเป็นกลุ่มเดียวกันและมีมาตรฐานการสอนแบบเดียวกันและระยะเวลาของการฝึกฝนทักษะการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภาพรวมจากมากไปหาน้อยของนิสิตตอบแบบ สอบถามพบว่าระดับประเด็นความคิดเห็นของแบบสอบถามต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนวิจัยของนิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษาและสาขาวิชาการศึกษาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๓.๙๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยมากมี ($\bar{x} = ๔.๑๕$) รองลงมาคือด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๔.๐๖$) และ ด้านเนื้อหาวิจัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๓.๙๖$) ด้านพฤติกรรมการเรียนของนิสิต มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๓.๙๓$) และด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๓.๖๒$)

สรุปผลการค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนวิจัยของนิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษาและการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๓ ชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ทั้ง ๕ ด้าน คือ

๑. ด้านพฤติกรรมการเรียนของนิสิต เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๓.๙๓$) ส่วนรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ ถ้าไม่เจ็บป่วยหรือมีธุระจำเป็นจะไม่ขาดเรียนวิชานี้ ($\bar{x} = ๔.๓๐$) อันดับสอง คือ เมื่อลงมือทำงานวิชานี้จะพยายามจนสุดความสามารถ ($\bar{x} = ๔.๑๗$) อันดับที่สาม คือ เข้าเรียนและออกห้องเรียนตรงเวลา ($\bar{x} = ๔.๑๓$) อันดับสุดท้าย คือ ตั้งใจเรียนวิชานี้ ($\bar{x} = ๔.๐๔$)

๒. ด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๔.๐๕$) ส่วนรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ ชี้แจง แผน มคอ.๓ ให้นิสิตได้ทราบและเข้าใจมีการเตรียมการสอนอย่างดี ($\bar{x} = ๔.๓๐$) อันดับสอง คือ มีเอกสารประกอบการสอน ($\bar{x} = ๔.๒๗$) อันดับที่สาม คือ ชักถามผู้เรียนเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่กำลังเรียนและ

ตอบข้อซักถามได้ตรงประเด็น ($\bar{x} = ๔.๒๖$) อันดับสุดท้าย คือ สอนเนื้อหาครบถ้วนตามแผน มคอ. ๓ ($\bar{x} = ๔.๑๘$)

๓. ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๔.๑๕$) ส่วนรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ การเรียนทฤษฎีให้เสร็จสิ้นก่อนสู่ภาคปฏิบัติการ เรียนทฤษฎีควบคู่กับภาคปฏิบัติการจริงทำให้เกิดการพัฒนาทางความคิดและความเข้าใจ ($\bar{x} = ๔.๑๗$) อันดับสอง คือ มีการติดตามผลงานวิจัยที่มอบหมายสม่ำเสมอ ($\bar{x} = ๔.๑๖$) อันดับ ที่สาม คือ การเตรียมสื่อการเรียนสอนและการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอนภาระ งานที่มอบหมายมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{x} = ๔.๑๓$) อันดับสุดท้าย คือ เนื้อหาในภาคทฤษฎี ของวิชาวิจัยมากและยาก ($\bar{x} = ๔.๐๙$)

๔. ด้านเนื้อหาวิจัย เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๓.๙๖$) ส่วนราย ข้อ พบว่า อันดับแรก คือ วิจัยเป็นวิชาที่ฝึกฝนได้ ($\bar{x} = ๔.๑๗$) อันดับสอง คือ วิจัยทำให้เป็นคน ที่คิดละเอียดรอบคอบชั่วโมงเรียนวิจัยเป็นเวลาเรียนที่มีความสุขที่สุด ($\bar{x} = ๔.๑๓$) อันดับที่สาม คือ วิจัยทำให้รู้จักการค้นคว้าหาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = ๔.๐๙$) อันดับสุดท้าย คือ วิจัยทำให้ ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ($\bar{x} = ๔.๐๙$)

๕. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = ๓.๙๐$) ส่วนรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ ช่วงเวลาการให้บริการของห้องสมุดมีจำนวนมาก เพียงพอต่อการใช้สืบค้น ($\bar{x} = ๓.๘๓$) อันดับสอง คือ บรรยากาศด้านกายภาพโดยทั่วไปของ มหาวิทยาลัยเอื้อต่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = ๓.๗๘$) อันดับที่สาม คือ จำนวนผู้เรียนเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนดูแลได้ทั่วถึง ($\bar{x} = ๓.๗๐$) อันดับสุดท้าย คือ เอกสารตำรา สื่อการสอนใน ห้องสมุดมีปริมาณเพียงพอต่อการสืบค้น ($\bar{x} = ๓.๗๐$)

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๘.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๑

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัย. **แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ระยะที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔)**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, ๒๕๕๐.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่. **คู่มือนิสิต**. ๒๕๕๗.

Haladyana,T. **A Causal Analysis of Attitude Toward Mathematics**. Journal for Research in Mathematics Education, ๒๕๕๗.

